

Kötü muamele, taciz, tecavüz...

Türkiye’de “Çocuk Adalet Sistemi” Çökmüştür!

Türkiye’nin, Çocuk Haklarına dair Sözleşme’yi onaylamasının üzerinden 23 yıl geçti! Oysa bugün çocuklar, ceza infaz kurumlarında tecavülden dayığa, kötü muameleden işkenceye her türlü insanlık dışı muamele ile karşılaşılıyorlar.

Çocukların insan haklarının korunması konusunda sorumluları, harekete geçmeye çağırıyoruz!

Hatırlanacağı gibi 2011 Haziran ayında Pozantı M Tipi cezaevinde çocukların cinsel şiddette maruz kaldıkları ve kurumda yaşadıkları, başta Adalet Bakanlığı olmak üzere ilgililer tarafından “**istisna ve münferit olay**” olarak tanımlanmıştı.

Oysa;

- Şubat ayında Diyarbakır Barosu Cezaevi Komisyonu’nun Şakran Cezaevi hak ihlalleri raporlaması,
- Mayıs ayında;
  - o İzmir Şakran Cezaevi’nden tahliye olan çocukların kurum deneyimlerine dair Çakıl Derneği tarafından yapılan görüşmeler ile Çakıl Derneği ve Gündem Çocuk Derneği tarafından yapılan raporlama,
  - o İzmir Şakran Cezaevi’nde halen bulunmakta olan çocuklarla Çağdaş Hukukçular Derneği tarafından yapılan görüşmeler ve
  - o Medya aracılığıyla haberdar olunan Antalya L Tipi’nden tahliye olan bir yetişkin’in ifadeleri¹

kapalı kurumlarda çocuklara yönelik insanlık dışı muamelenin **acımasızca ve sistematik** bir şekilde sürdüğünü göstermektedir.

Bugün Türkiye’de Çocuk Adalet Sistemi’nin çöktüğü ortadadır! 2011’de münferit olarak tanımlanan ihlaller, 2013’te artarak, acımasız ve sistematik hale gelmiştir.

Türkiye kendi yasaları, onayladığı ve gerekliliklerini yerine getirmeyi taahhüt ettiği uluslararası insan hakları belgeleri ışığında, özellikle son 20 yıldır çocuk adalet sistemini güçlendirme konusunda çalışmalar yürütmektedir. Ancak tüm bu çalışmalar ceza infaz kurumlarında bulunan çocukları, tecavülden dayaktan başlayarak işkenceden ve insanlık dışı muamelelerden koruyamamaktadır.

Pozantı ile utanç içindeydik, Antalya ile utancımız arttı, İzmir ile kelimeler yetersiz kalıyor!

Çocukların ve çocuklarla görüşen uzman ve avukatların ifadelerine göre kapalı kurumlarda çocuklara karşı kötü muamele, taciz, tecavüz, işkence gibi insanlık dışı muameleler yaygın bir şekilde birbirinden çok farklı özellikleri olan çocuklar tarafından dile getirilmektedir. Ancak çocukların **etnik kökeni** ve **yaşadığı il** çocuğa karşı **ayrımcı muamelelerin önemli bir kaynağı** olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla hiçbir

¹ <http://www.haberlink.com/haber.php?query=86176#.UaJFNpxgEf7>

GÜNDEM ÇOCUK DERNEĞİ ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

Tunalı Hilmi Caddesi Sekizler Apt. No:54 Kat:4 Daire:8 06660 Kavaklıdere / ANKARA

* Tel-Fax: 0 312 4377641 * www.gundemcocuk.org * info@gundemcocuk.org

şekilde kabul edilemez olan insanlık dışı muamelelerin, kimi çocuklar için etnik köken ya da geldikleri il sebebiyle daha ağır gerçekleşmesinin toplumdaki kutuplaşmanın infaz kurumlarına doğrudan yansıdığı göstermesi açısından kaygı vericidir. Kapalı kurumlardaki çocuklar ırkçı şiddetten korunmalıdır.

Çocukların, çocuklarla görüşen uzmanların ve avukatların ifadeleri çocuklara karşı etiketleme-damgalama, sindirme, korkutma, tehdit gibi ayrımcı ve dayak başta olmak üzere insanlık dışı muamele eylemlerinin gerçekleştiğini, çocukların aileleriyle iletişimlerinin hukuksuzca sınırlandırıldığını ve en vahimi çocukların doğrudan veya akranları aracılığıyla fiziksel, duygusal ve cinsel şiddete açık hale getirilerek her birinin şiddet mağduru olduğunu göstermektedir.

İnsanlık dışı bu muameleleri yapan, izin veren, göz yuman yetkililerin ise cezasız kalıyor olması bu muamelelerin önlenememesinin en önemli nedenidir. Bu tür ihlaller gündeme geldiğinde Adalet Bakanlığı olayları olduğundan daha küçük göstermeyi ve kendini savunmayı bir tarafa bırakıp insanlık dışı muameleye uğrayan çocukları ve haklarını savunmalıdır. Devlet olmanın gereği budur.

DERHAL YAPILMASI GEREKENLER!

Çocuk adalet sistemi içerisinde insan hakları bağlamında kabul edilemez deneyimleri olan çocuklar için;

- Türkiye’de ceza infaz kurumlarında bulunan tüm çocuklar ikamet ettikleri il ve ailelerine yakın kurumlara yerleştirilmeli ve bu konu genel bir ilke olarak ele alınarak bu konuda bir mevzuat geliştirilmelidir.
- başta Şakran Cezaevi ve Antalya L tipi olmak üzere çocukların bulunduğu tüm infaz kurumlarının ivedilikle, özgürlüklerinden yoksun bırakılmış çocukların nasıl bir muameleye tabi tutulduklarını değerlendirmek üzere bütüncül bir inceleme ve soruşturmaya tabi tutulmalıdır.
- İncelemeler öncelikle TBMM tarafından oluşturulacak bir araştırma komisyonu ile hızla yapılmalıdır.
- İnceleme, soruşturma ve ziyaretler Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi (CPT) standartlarına uygun bir şekilde yapılmalıdır.
- Düzenli incelemeler için sivil toplum örgütlerinden oluşan bağımsız izleme mekanizmaları kurulmalıdır.

Bu süreçte çocuklara özgü bir adalet sisteminin gerekliliği olarak aşağıdaki konuların özellikle ve önemle göz önünde tutulmasını talep ediyoruz:

- Öncelikle çocukların “çocuk” olduğunun ve bu tür hak ihlallerinin çocukların yaşamında kalıcı ve telafisi çok zor izler bıraktığının unutulmaması,
- Kapalı kurumlarda bulunan çocukların yaşadıkları il, etnik köken, siyasi olaylarla ilişkilendirme vb. nedenlerden dolayı hak ihlallerine açık hale geliyor olmalarının dikkate alınması,
- Hak ihlallerinin incelenmesi, araştırılması ve cezalandırılması ile ilgili süreçte çocukların daha da örselenmesini ve etiketlenmesini önleyecek bir yaklaşım sergilenmesi,
- Çocukların infaz kurumlarında karşılaşmış oldukları hak ihlallerinin önlenmesi, tespiti ve sorumluların cezasız kalmaması için etkin hak arama ve bağımsız izleme mekanizmalarının geliştirilmesi.

GÜNDEM ÇOCUK DERNEĞİ/ (27 Mayıs 2013)

Çocuk Hakları Merkezi

Gündem Çocuk Derneği, her çocuğun hak sahibi, eşit, özgür ve onurlu birer birey olarak, barış içerisinde, iyi ve mutlu bir yaşam sürmesi için çocukların yararına bütüncül bir dönüşümü ısrarla savunan bir sivil toplum örgütüdür. Çalışmalarını çocuk hakları

GÜNDEM ÇOCUK DERNEĞİ

ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

Tunalı Hilmi Caddesi Sekizler Apt. No:54 Kat:4 Daire:8 06660 Kavaklıdere / ANKARA

* Tel-Fax: 0 312 4377641 * www.gundemcocuk.org * info@gundemcocuk.org

* BASIN AÇIKLAMASI * BASIN AÇIKLAMASI * BASIN AÇIKLAMASI * BASIN AÇIKLAMASI *

alanında yaşanan sorunların temelindeki paradigmanın değişmesi, savunuculuk, aę çalışmaları ve katılım programları altında, öncelikli çalışma arkadaşları olan çocuklarla birlikte sürdürür.

GÜNDEM ÇOCUK DERNEğİ
ÇOCUK HAKLARI MERKEZİ

Tunalı Hilmi Caddesi Sekizler Apt. No:54 Kat:4 Daire:8 06660 Kavaklıdere / ANKARA

* Tel-Fax: 0 312 4377641 * www.gundemcocuk.org * info@gundemcocuk.org